

kwaliteitskaart begrijpend luisteren en lezen

Domein	Onderwijs
Taal/thematisch onderwijs?	Begrijpend luisteren en lezen

Aanleiding:

De leerkrachten van Kindlandschap de Eiber hebben begrijpend luisteren en lezen gekozen als speerpunt dit jaar. De resultaten van begrijpend lezen zijn matig en er is behoefte aan meer duidelijkheid in wat er nu echt toe doet bij verdiepend lezen en luisteren. We willen verantwoord kunnen schrappen in de methode en een goede keuze maken in het aanbod in teksten uit de nieuwe methode Estafette en Nieuwsbegrip.

Onze bevindingen, afspraken en borging worden vastgelegd in een kwaliteitskaart dat voor alle drie de scholen toepasbaar is.

Visie op begrijpend lezen

Door te lezen ontmoet je de wereld. We lezen teksten om informatie te verwerven, te leren, te ontspannen en te genieten van verhalen en boeken. Lezen en begrijpen wat je leest zijn onmisbare vaardigheden om mee te kunnen doen in de maatschappij.

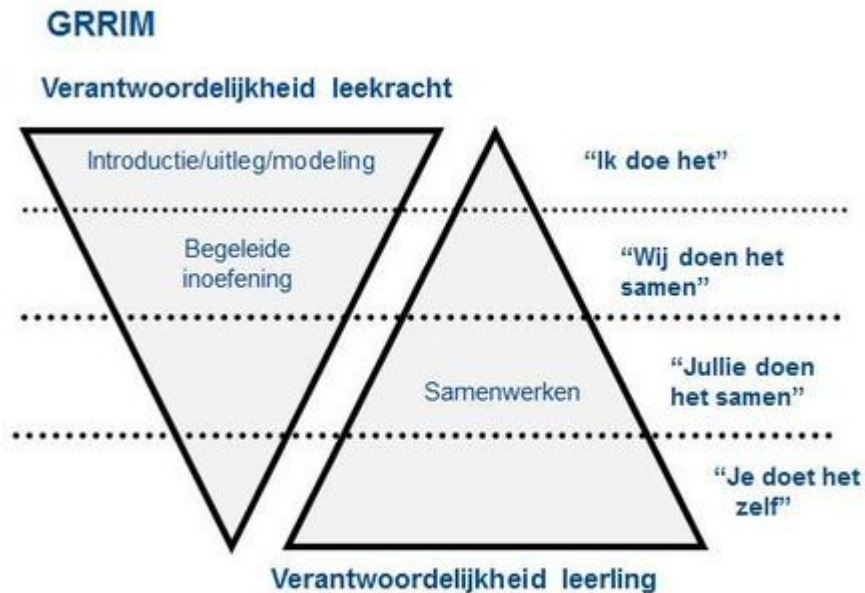
Ambitie:

Kindlandschap De Eiber wil van elke leerling een goede, gemotiveerde en kritische begrijpend lezer maken.

- Op Kindlandschap De Eiber is er een eenduidige visie op begrijpend lezen en begrijpend luisteren.
- De leraren van de groepen 1-2-3 weten hoe zij de doelen voor begrijpend luisteren kunnen integreren in hun thematisch werken.
- De leraren van de groepen 4 t/m 8 weten hoe zij de effectieve didactiek voor begrijpend lezen kunnen uitvoeren bij de teksten van Nieuwsbegrip / Estafette.
- De leraren van alle groepen zijn vaardig in expliciete instructie en feedback geven bij de activiteiten / lessen begrijpend luisteren / lezen en hebben daarbij zicht op hun eigen kracht en leerpunten.
- De leerlingen zijn meer betrokken, actief en enthousiast tijdens de lessen / activiteiten m.b.t. begrijpend luisteren / lezen en een stijgende lijn in vaardigheden en resultaten is merkbaar.

Aanpak

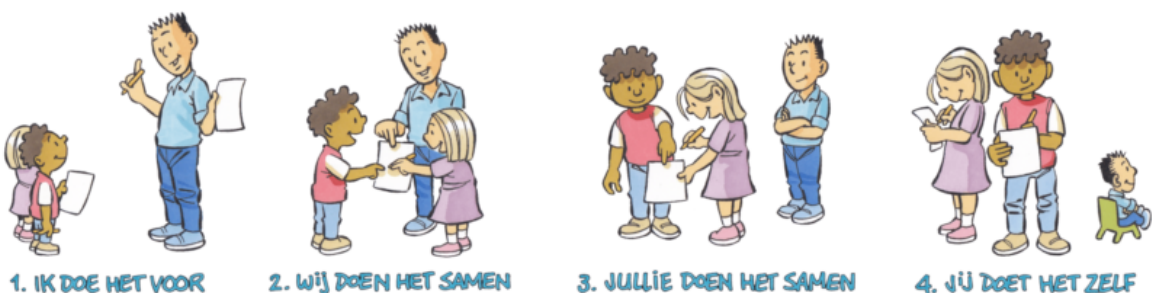
Een begrijpend leesles wordt door de leerkrachten van de Eiber volgens het GRIMM-model opgebouwd. Dit betekent dat de leerkracht de verantwoordelijkheid steeds meer overgeeft aan de leerling, mits de leerling daartoe in staat is.

Fisher, D., & Frey, N. (2008). *Better learning through structured teaching: A framework for the gradual release of responsibility*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.

In de groep is het GRIMM-model zichtbaar middels de pictoplaat van het EDI model.

MET EDI STAPSGEWIJS NAAR ZELFSTANDIGHEID

Groep 1,2 en 3:

In de themavoorbereiding worden de activiteiten met een tekst/(prenten)boek beredeneerd (vanuit doelen) weggezet in de planning. Dit houdt **per thema** het volgende in:

- Bij een tekst/(prenten)boek staat 1 doel expliciet centraal (bijvoorbeeld begrijpend luisteren, fonemisch bewustzijn, leesbeleving).
- Een tekst/boek wordt meerdere keren gelezen. Er wordt voortgeborduurd op het leesdoel van de vorig keer (verder verdiepen) of hetzelfde (prenten)boek wordt gebruikt waarbij een ander doel centraal staat.
- De focus ligt op dit moment bij het 'modelen'. **IK doe het voor.**
- Tijdens het modelen gebruiken we de denkkaart.
- We gebruiken de afgesproken symbolen bij de W-vragen.
- In onze lesvoorbereiding maken we gebruik van:
 - Het overzicht 'tekstgerichte vragen' en 'tekstanalyse' uit Close reading.
 - Het overzicht 'vragen stellen' volgens de taxonomie van Bloom.

Groep 4 t/m 8:

In de weekplanning staat begrijpend lezen 2 keer op het rooster. Er wordt gebruik gemaakt van de teksten van Nieuwsbegrip **of** Estafette **of** een andere tekst. We richten ons tijdens de begrijpend leesles op de volgende punten:

- We zetten het lesdoel voor leerlingen zichtbaar op het bord en maken dit expliciet in stappen om dit doel te bereiken. Lesdoel = leesdoel + leesstrategie (Voorbeelden hiervan vind je bij het document Nieuwsbegrip de denkstappen bij strategieën/lesdoelen).
- Er staan een beperkt aantal leesstrategieën centraal (strategieën Nieuwsbegrip).
- We maken gebruik van activerende/coöperatieve werkvormen, waarvan het werken met schoudermaatjes er één van is die elke les terugkomt.
- De mogelijkheden voor het gebruiken van een grafisch schema worden per les bekeken.
- Als een lesdoel bereikt wordt middels actief leren (werkvorm / grafisch schema), dan kan een soortgelijke vraag / opdracht uit de methode verantwoord geschrappt worden.
- In onze lesvoorbereiding maken we gebruik van:
 - Het overzicht 'tekstgerichte vragen' en 'tekstanalyse' uit Close reading.
 - Het overzicht 'vragen stellen' volgens de taxonomie van Bloom.
- We reflecteren met kinderen op het leesdoel en het leergedrag (de expliciete denkstappen).
- Leerlingen maken aantekeningen in de tekst en we gebruiken hierbij de afgesproken symbolen.

Afspraken Cito-toets:

Voorafgaand aan de Cito-toets:

- Er wordt geoefend met het type vraagstelling. Deze vraagstelling vind je terug in: TIAT-toetsen in Nieuwsbegrip, opdrachten tijdens de blokles, Cito-hulpboeken, www.leestrainer.nl, Junior Einstein.
- We leren de leerlingen het elimineren van foute antwoorden (door logisch beredeneren).

Voorafgaand en tijdens de Cito-toets:

- Pre-teaching zwakke technisch lezers: Alleen de teksten alvast zelfstandig door laten lezen, grote teksten opdelen in stukken.
- Zwakke technisch lezers maken de toets in 4 gedeeltes.
- Na elk stuk een denkpauze laten nemen: begrijp ik wat ik gelezen heb.
- Aantekeningen laten maken in de tekst of een kladblaadje gebruiken voor:
 - moeilijke woorden,
 - verbanden,
 - hoofdgedachten,
 - schema's maken (mindmap).

Aantekeningen maken in de tekst:

- **Rondje:** Moeilijke woorden/stukje tekst.
- **Zoek bewijzen in de tekst:** V1 (vraag 1) of * sterretje (als er geen vragen zijn).
- **! Uitroepteken:** Opvallend, dit verbaast me, dit verrast me.
- **? Vraagteken:** Hier heb ik een vraag over, dit snap ik niet. Schrijf de vraag ook op.
- **Markeren:** Samenvatten, belangrijke zinnen/woorden.
- **Onderstrepen:** Verwijswoord.
- :Hier lees ik een verband.
- **vb.:** Dit is een voorbeeld in de tekst.

We gebruiken de woordhulp van Nieuwsbegrip

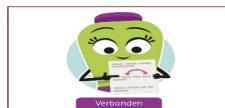
Te vinden op de site van Nieuwsbegrip.

We gebruiken de symbolen bij de leesstrategieën van Nieuwsbegrip.

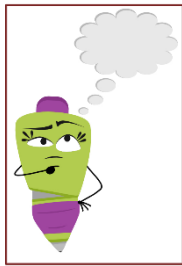
Alle symbolen zijn te vinden op SharePoint begrijpend lezen.

Voorbeeld:

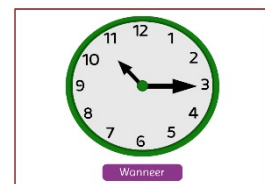

Afspraken symbolen groep 1 t/m 4:

- Visualiseer het modellen:

- We gebruiken de volgende symbolen bij de W-vragen:

Activiteiten schooljaar 2020-2021

September 2020

- Scholingsbijeenkomst 1: begrijpend luisteren en lezen door Ilse Meelker, Onderwijs maak je samen.

Oktober/november 2020

- Klassenbezoeken: Ilse Meelker en Mariska of Suzanne:
De Klimop: 27 oktober
St Lambertus: 3 november
De linde: 18 november

December 2020

- Scholingsbijeenkomst 2: 1 december
(reflectie op werkwijze BL, schoolafspraken BL, toetsen BL en doelenmuur)

Maart 2021:

- Cito-toets begrijpend lezen.
- Midden opbrengsten signaleren en evalueren.
-

Maart 2021

- Scholingsbijeenkomst 3: 11 maart

April 2021:

- Klassenbezoeken: Mariska of Suzanne

Juni 2021:

- Cito-toets begrijpend lezen.
- Effecten eindopbrengsten van het aanbod en de specifieke hulp signaleren en evalueren.

